

Sağlık Net.2 **Yürürlük**

Anayasa Mahkemesi 14 Şubat 2013 tarihinde, “Sağlık.Net 2” uygulamasının dayanağı olarak gösterilen 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 47. Maddesinde yer alan; Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşların her türlü sağlık verisini toplama, işleme, paylaşma, kamu ve özel ilgili bütün kişilerden bu bilgileri isteme yetkilerini içeren ilk üç fıkrasını, iptal ettiğini açıkladı. Gerekçeli karar 25 Haziran günlü Resmi Gazetede yayımlandı.

Anayasa Mahkemesi “47. Maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı fıkralarının, Anayasa’nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa’ya aykırı olduklarına ve iptaline ve kararın Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine” karar verdi.

Tıpkı 650 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin iptali döneminde olduğu gibi bir işlemle karşı karşıyayız. Hatırlanacağı gibi Anayasa Mahkemesi 650 sayılı KHK hakkında 2011/113 E, 2012/108 K ve 18.07.2012 tarihli kararı ile hukuka aykırılık tespitinde bulunmuş, ancak iptal kararının yayınlanmasından 6 ay sonra yürürlüğe girmesine karar vermişti.

Tıpkı o dönemde olduğu gibi yine Sağlık Bakanlığı ve/veya İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü tarafından Anayasa Mahkemesi kararının yürürlüğe girmediğinden söz edilmektedir.¹

Kural olarak Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasaya aykırılığı nedeniyle iptal edilen yasa hükümlerinin baştan itibaren Anayasaya aykırı olduğu saptanmaktadır. Ancak iptal kararlarının, iptal edilen yasa kuralını çıkarılmasından itibaren bütün sonuçları ile ortadan kaldıracığı kabul edilmemiştir. Böylesi bir mutlak kabulün, kazanılmış hakları ve hukuki güvenliği ortadan kaldıracı, toplumun adalet anlayışını zedeleyici sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir. Geriye yürürlük gibi geriye yürümezlik ilkesi de mutlak olarak kabul görmüş değildir. Örneğin bir davranışın suç olmaktan çıkarılması gibi hallerde iptal kararının geriye yürümemesinin kimi sakıncalı sonuçları doğuracağı ve Anayasaya aykırı durumları ortaya çıkaracağı da bilinmektedir.

Danıştay tarafından verilen kimi kararlarda geriye yürümezliğin kazanılmış hakların saklı tutulması, hukuki kararlılığın, kamu düzeninin korunması amacıyla getirildiği ve mutlak olmadığı belirtilmektedir. Bu amaçla sınırlı olarak somut uygulama işlemlerinin gözden geçirileceği ve sonucuna göre bir karar verileceği benimsenmiştir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 2009 yılında verdiği bir karar, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen ancak yayınlanmasından bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar verilen bir yasa maddesinden kaynaklanan uyuşmazlığa ilişkindir. İptal kararı verilen ancak kararın henüz yürürlüğe girmediği dönemde, iptal edilen yasanın uygulamaya devam edilemeyeceği sonucuna varırken; “...Anayasa’ya aykırılığı hükmen saptanmış olan bir yasa kuralının uygulanmasının hukuken korunması gibi bir sonuca neden olur ki bu durumun Anayasanın üstünlüğü ve Hukuk Devleti ilkesine aykırı düşeceğinin kabulü gerekir.” saptamasını yapmıştır.

¹ İl Sağlık Müdürlüğü’nün 19.07.2013 tarihli yazısı

Bu saptama ile **Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının yürürlüğü ileri bir tarihi tarihe bırakılmış olsa bile, iptal edilen hükme hayatiyet verilemeyeceği ve uygulamaya devam edilemeyeceği sonucuna varılmıştır.**

İdari Dava Daireleri Kurulu benzer yönde bir kararı zararların tazminini içerecek bir biçimde 2010 yılında da vermiştir.

Bu çerçevede; 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 47. Maddesine dayanarak Sağlık Net 2 bilgisayar programına entegre olma (satın alma) baskısında bulunmanın, yukarıda aktardığımız Danıştay kararları ışığında kabul edilebilir olmadığını, bilgilerinize sunarız.

31.07.2013
İstanbul Tabip Odası
Hukuk Bürosu